

Ne bis in idem

Odsouzením obviněného za neuposlechnutí výzvy strážníků městské policie za, s tím související jízdu (včetně jeho násilného jednání vůči strážníkům v průběhu této jízdy, v jejímž rámci se tento dopustil řady dalších dopravních přestupků, k porušení zásady ne bis in idem došlo, pokud byl obviněný za tentýž skutek (rovněž a dříve) pravomocně postižen za přestupek, aniž bylo toto správní rozhodnutí v předepsaném řízení zrušeno.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky č.j. 6 Tdo 1188/2020-737 ze dne 8.12.2020)

Nejvyšší soud rozhodl v neveřejném zasedání o dovolání, které podal obviněný K. T., nar. XY v XY, trvale bytem XY, t. č. ve výkonu trestu ve Věznici Rýnovice, proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 22. 6. 2020, č. j. 5 To 60/2020-669, jako soudu odvolacího v trestní věci vedené u Obvodního soudu pro Prahu 4 pod sp. zn. 2 T 97/2019, tak, že podle § 265k odst. 1, 2 tr. ř. se zrušuje rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 22. 6. 2020, č. j. 5 To 60/2020-669, jakož i všechna další rozhodnutí na zrušený rozsudek obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Podle § 265l odst. 1 tr. ř. se Městskému soudu v Praze přikazuje, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

I. Dosavadní průběh řízení

1. Rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 15. 11. 2019, č. j. 2 T 97/2019-583, byl obviněný K. T. (dále „obviněný“, příp. „dovolatel“) uznán vinným zločinem obecného ohrožení podle § 272 odst. 1 tr. zákoníku (ad 1), přečinem nedovoleného ozbrojování podle § 279 odst. 1 tr. zákoníku (ad 2) a přečinem přechovávání omamné a psychotropní látky a jedů podle § 284 odst. 2 tr. zákoníku (ad 3), jichž se podle jeho skutkových zjištění dopustil tím, že

1) dne 5. 8. 2018 v době od 15:08 do 15:17 hodin v Praze 4 řídil motorové vozidlo zn. Škoda Octavia, r.z. XY, přičemž neuposlechl výzvu strážníků Městské policie hl. města Prahy k zastavení vozidla v souvislosti s podezřením ze spáchání dopravního přestupku a nereagoval ani na zvukové a výstražné zařízení modré barvy s nápisem „STOP“, naopak strážníkům ujížděl ulicí XY do ulice XY, kde v rychlosti značně převyšující povolenou rychlost 50 km/hod. přejel přes retardér umístěný před přechodem pro chodce, dále odbočil do ulice XY, kterou opět v rychlosti značně převyšující povolenou rychlost 50 km/hod. projel do ulice XY, odkud pokračoval do ulice XY a dále ulicemi XY a XY, přičemž opakovaně jel rychlostí značně převyšující povolenou rychlost 50 km/hod. a navíc opakovaně porušoval pravidla silničního provozu, neboť opakovaně přejížděl do protisměru, projížděl světelně řízené křižovatky tak, že nerespektoval červený signál „Stůj“ a také ohrozil autobus MHD tím, že jel v protisměru čelně proti tomuto autobusu a teprve v jeho blízkosti prudce strhl řízení zpět do svého jízdního pruhu, dále strážníkům ujížděl ulicemi XY, XY ve směru na XY, načež poblíž křižovatky ulic XY a XY vyhodil z vozidla na silnici 3 kovové předměty, které byly zjevně uzpůsobené k tomu, aby při najetí motorového vozidla na tento předmět došlo k propíchnutí pneumatiky, čímž chtěl zamezit dalšímu pronásledování ze strany hlídky Městské policie hl. města Prahy, a následně obžalovaný ujížděl až na křižovatku ulic XY a XY, kde vjel do světelně řízené křižovatky na červený signál „Stůj“, následkem čehož způsobil dopravní nehodu, kdy svým vozidlem narazil do vozidla zn.

Volkswagen Touareg, r.z. XY, které vjelo do křižovatky na zelený signál,

2) dne 5. 8. 2018 v 15:31 hodin, kdy byl zadržen hlídkou Městské policie hl. města Prahy, u sebe přechovával v pohotovostním stavu samonabíjecí pistoli zn. XY, ráže 9 mm Luger, s odstraněným výrobním číslem, včetně zásobníku vloženého do těla zbraně a v něm uložených 14 kusů nábojů ráže 9 mm Luger a 1 náboje stejné ráže zasunutého v hlavní zbraně, a tohoto jednání se dopustil, přestože nebyl držitelem zbrojního průkazu anebo zbrojní licence v rozsahu oprávnění podle zákona č. [119/2002](#) Sb. o střelných zbraních a střelivu,

3) dne 5. 8. 2018 v 15:31 hodin, kdy byl zadržen hlídkou Městské policie hl. města Prahy, v jím užívaném vozidle zn. Škoda Octavia, r.z. XY, přechovával 4 plastové sáčky s přitlačnou listou obsahující krystalickou látku o celkové hmotnosti 11,28 gramů, které byly zajištěny policejním orgánem při prohlídce uvedeného vozidla, kdy následnou expertízou byla v zajištěné látce zjištěna koncentrace 76,15 až 77,37 hmotnostních procent metamfetamin báze, přičemž metamfetamin je jako psychotropní látka uveden v příloze č. 5 k nařízení vlády č. [463/2013](#) Sb., o seznamech návykových látek.

2. Za tyto trestné činy obvodní soud (dále „nalézací soud“ nebo „soud prvního stupně“) obviněného odsoudil podle § 272 odst. 1 tr. zákoníku za použití § 43 odst. 2 tr. zákoníku k souhrnnému trestu odnětí svobody v trvání tří let. Podle § 56 odst. 2 písm. a) tr. zákoníku ho zařadil pro výkon trestu do věznice s ostrahou. Podle § 70 odst. 2 písm. a) tr. zákoníku mu uložil trest propadnutí věcí specifikovaných ve výroku rozsudku. Podle § 272 odst. 1 tr. zákoníku za použití § 73 odst. 1 tr. zákoníku uložil obviněnému trest zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel všeho druhu v trvání šesti let. Podle § 43 odst. 2 tr. zákoníku zrušil výrok o trestu z rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 6 ze dne 29. 8. 2018, sp. zn. 1 T 27/2017, ve spojení s rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 6. 12. 2018, sp. zn. 6 To 441/2018, jakož i všechna další rozhodnutí na tento výrok obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo tímto zrušením, pozbyla podkladu.

3. Podle § 226 písm. b) tr. ř. nalézací soud zprostil obviněného obžaloby Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 4 ze dne 2. 7. 2019, sp. zn. 1 ZT 250/2018, pro skutek vymezený ve výroku rozsudku, kterým měl spáchat přečin zpronevěry podle § 206 odst. 1, 3 tr. zákoníku, neboť v žalobním návrhu označený skutek není trestným činem. Podle § 229 odst. 3 tr. ř. odkázal poškozenou společnost Bohemia Factoring, a. s., s jejím nárokem na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních.

4. O odvoláních obviněného a státního zástupce podaného v jeho neprospěch proti tomuto rozsudku rozhodl Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 22. 6. 2020, č. j. 5 To 60/2020-669, jímž podle § 258 odst. 1 písm. b), c), d), odst. 2 tr. ř. napadený rozsudek zrušil ve výroku pod bodem 1) a podle § 259 odst. 3 písm. a) tr. ř. znovu rozhodl tak, že obviněného uznal vinným zločinem násilí proti úřední osobě podle § 325 odst. 1 písm. a), odst. 2 písm. a), odst. 3 písm. a) tr. zákoníku, ve stádiu pokusu podle § 21 tr. zákoníku, jehož se podle jeho zjištění dopustil tím, že dne 5. 8. 2018 v době od 15:08 do 15:17 hodin v Praze 4 řídil motorové vozidlo zn. Škoda Octavia, r.z. XY, poté, co neuposlechl výzvu strážníků Městské policie hl. města Prahy k zastavení vozidla v souvislosti s podezřením ze spáchání dopravního přestupku a nereagoval ani na zvukové a výstražné zařízení modré barvy s nápisem „STOP“ a strážníkům ujížděl a poblíž křižovatky ulic XY a XY vyhodil z vozidla na silnici 3 kovové předměty, které byly zjevně uzpůsobené k tomu, aby při najetí motorového vozidla na tento předmět došlo k propíchnutí pneumatiky, čímž chtěl zamezit dalšímu pronásledování ze strany hlídky Městské policie hl. města Prahy, ačkoli musel být minimálně srozuměn s tím, že v případě střetu vozidla strážníků s danými předměty s ohledem na rychlost, v jaké se pohybovali, mohli být tyto závažným způsobem ohroženi na životě, k čemuž nedošlo jen dílem náhody, neboť strážník A. Š.,

který služební vozidlo řídil, se každému takovému předmětu vyhozenému z vozidla zdárně vyhnul, až to křižovatky ulic XY a XY, kde vjel do světelně řízené křižovatky na červený signál „Stůj“, následkem čehož způsobil dopravní nehodu, kdy svým vozidlem narazil do vozidla zn. Volkswagen Touareg, r.z. XY, které vjelo do křižovatky na zelený signál.

5. Městský soud v Praze (dále „odvolací soud“ nebo „soud druhého stupně“) obviněného odsoudil za tento zločin a jeho rozhodnutím nedotčené přečiny nedovoleného ozbrojování podle § 279 odst. 1 tr. zákoníku a přechovávání omamné a psychotropní látky a jedů podle § 284 odst. 2 tr. zákoníku, jakož i za sbíhající se přečin krádeže podle § 205 odst. 2 tr. zákoníku podle § 272 odst. 1 tr. zákoníku za použití § 43 odst. 2 tr. zákoníku k souhrnnému trestu odnětí svobody v trvání tří let, přičemž ho pro výkon tohoto trestu podle § 56 odst. 2 písm. a) tr. zákoníku zařadil do věznice s ostrahou. Podle § 70 odst. 2 písm. a) tr. zákoníku mu uložil trest propadnutí věcí specifikovaných ve výroku rozsudku. Podle § 272 odst. 1 tr. zákoníku za použití § 73 odst. 1 tr. zákoníku obviněnému uložil trest zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel všeho druhu v trvání šesti let. Podle § 43 odst. 2 tr. zákoníku zrušil výrok o trestu z rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 6 ze dne 29. 8. 2018, sp. zn. 1 T 27/2017, ve spojení s rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 6. 12. 2018, sp. zn. 6 To 441/2018, jakož i všechna další rozhodnutí na tento výrok obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo tímto zrušením, pozbyla podkladu.

II. Dovolání a vyjádření k němu

6. Proti citovanému rozsudku Městského soudu v Praze podal obviněný prostřednictvím svého obhájce PhDr. Mgr. J.P. dovolání, jež opřel o dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. e), g) tr. ř., neboť má za to, že proti němu bylo vedeno trestní stíhání, ačkoliv bylo podle zákona nepřipustné, přičemž výsledné rozhodnutí spočívá i na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotně právním posouzení.

7. V první řadě obviněný namítá, že v jeho trestní věci došlo k porušení zásady ne bis in idem. Pronásledování obviněného policií nelze z hlediska skutku rozdělovat na dílčí pasáže a tyto následně izolovaně právně kvalifikovat. Skutek pod bodem 1. výroku o vině rozsudku odvolacího soudu byl již jednou řešen správním orgánem, konkrétně Magistrátem Hlavního města Prahy, jako přestupek. Příkazem ze dne 24. 4. 2019, č. j. MHMP 750693/2019/Hop, sp. zn. S-MHMP 1994519/2018/Hop, doručeným mu ještě do vazební věznice v květnu 2019, rozhodl správní orgán tak, že jej shledal vinným ze spáchání několika přestupků podle ustanovení § 125c odst. 1 písm. a) bodu 1., písm. f), bodu 5. a písm. k) zákona č. [361/2000](#) Sb., o provozu na pozemních komunikacích. Byl mu tak uložen správní trest pokuty a zákazu řízení motorových vozidel. K této skutečnosti odvolací soud nepřihlédl přesto, že obhájce obviněného citované rozhodnutí správního orgánu soudu předložil společně s dovoláním.

8. Podle § 11 odst. 1 písm. m) tr. ř. v trestním stíhání nelze pokračovat a musí být zastaveno, stanoví-li tak vyhlášená mezinárodní smlouva, kterou je Česká republika vázána. Zásadu ne bis in idem ve smyslu čl. 4 odst. 1 Protokolu č. 7 k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod je třeba interpretovat tak, že se vztahuje i na případ kolize přestupkového a trestního řízení ohledně totožného skutku. Nebylo tedy na místě, aby odvolací soud zrušil ohledně zmíněného skutku rozhodnutí soudu prvního stupně a sám o něm rozhodl, když v mezidobí nabylo právní moci citované rozhodnutí správního orgánu. Přinejmenším měl v takovém případě trestní stíhání přerušit podle § 224 odst. 1 tr. ř. ve spojení s § 173 odst. 1 písm. e) tr. ř., a počkat do případného přezkumu správního rozhodnutí.

9. Pro případ neakceptace této námítky dovolacím soudem obviněný namítá vadné právní posouzení

skutku odvolacím soudem, jenž shledal, že se činem popsaným pod bodem 1. výroku o vině dopustil trestného činu násilí proti úřední osobě podle § 325 odst. 1 písm. a), odst. 2 písm. a), odst. 3 písm. a) tr. zákoníku ve stádiu pokusu.

10. Dovolatel soudu vyčítá, že chybně vyložil pojem násilí, neboť vůči policistům neužil fyzické síly k tomu, aby působil na jejich vůli a překonal či zamezil nějakému odporu. Za použití násilí nemůže být považováno vyhození předmětů okýnkem vozidla. I kdyby následkem takového jednání bylo proražení pneumatik vozidla policie, stále se nejedná o užití fyzické síly s cílem nátlaku na vůli policistů. Nedošlo tedy k naplnění objektivní stránky citovaného trestného činu.

11. Obviněný rovněž namítá, že se odvolací soud vůbec nezabýval tím, zda byla při činu skutečně použita zbraň ve smyslu § 118 tr. zákoníku, tedy cokoliv, co může učinit útok proti tělu důraznějším. Tzv. ježci (ohnuté kusy plechu), rozhodně nejsou vhodné k užití proti tělu a ani tak nebyly a neměly být použity obviněným. Nemohl se tedy dopustit činu se zbraní. Rozhodnutí trpí i v tomto směru chybným hmotně právním posouzením skutku.

12. Výtku směřuje obviněný i vůči tomu, že - podle jeho hodnocení - nebyla dodržena zákonná pravidla pro ukládání trestů. Odvolací soud nevezal při stanovení druhu a výměry trestu v úvahu zásadu ultima ratio a zásadu přiměřenosti, když uložil obviněnému nejprísnejší druh trestní sankce. I při akceptaci jinak dovolatelem rozporované právní kvalifikace by tedy byl jemu uložený trest příliš přísný a účelu ochrany společnosti mohlo být dosaženo i jinak. Odvolací soud prakticky vůbec nepřihlédl k polehčujícím okolnostem a nezvážil možnost mimořádného snížení trestu odnětí svobody podle § 58 odst. 1 tr. zákoníku. Dovolatel následně podává výčet všech okolností snižujících nutnost uložení trestu odnětí svobody jako takového a případně odůvodňujících jeho mimořádné snížení. Tyto spočívají zejména ve skutečnosti, že nezpůsobil prakticky žádnou škodu, hlavním motivem jeho jednání byla finanční tíseň, upřímně lituje svého jednání a po svém propuštění z vazby vedl řádný život. Zároveň plnil všechny své povinnosti a omezení jemu stanovená usnesením Obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 2. 5. 2019, č. j. 0 Nt 16029/2019, a v předmětném trestním řízení se choval řádně za podvolení se všem opatřením a pokynům. V této souvislosti zmiňuje i skutečnost, že na něj měla dostatečný vliv již 10 měsíců trvající vazba. Uložení nepodmíněného trestu odnětí svobody je pak samoúčelnou represí nepřispívající resocializaci obviněného ani ochraně společnosti, když mu bylo shora citovaným správním rozhodnutím i rozsudkem odvolacího soudu uložen trest zákazu řízení motorových vozidel.

13. Závěrem svého dovolání obviněný navrhl, aby Nejvyšší soud napadený rozsudek zrušil a trestní stíhání zastavil, případně po zrušení napadeného rozhodnutí přikázal věc odvolacímu soudu k novému projednání a rozhodnutí.

14. Nejvyšší státní zástupce se k dovolání obviněného vyjádřil prostřednictvím státního zástupce činného u Nejvyššího státního zastupitelství (dále jen „státní zástupce“). Podle něj lze sice podřadit námitku spočívající v údajném nepřipustném trestním stíhání pod dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. e) tr. ř., tato je však zjevně neopodstatněná. Totožnost skutku dána není, neboť v rámci správního řízení byl obviněný postižen za řízení motorového vozidla opatřeného jinými než přidělenými registračními značkami, za neuposlechnutí výzvy strážníků městské policie a za s tím související jízdu, v jejímž rámci se dopustil řady dalších dopravních přestupků. V rámci trestního řízení byl pak odsouzen pro jednání kvalifikované jako pokus trestného činu násilí proti úřední osobě podle § 325 odst. 1 písm. a), odst. 2 písm. b), odst. 3 písm. a) tr. zákoníku, jehož objektem je zájem na ochraně nerušeného výkonu pravomoci úřední osoby. Byl tedy odsouzen výlučně za jeho násilné jednání vůči strážníkům. Nedošlo tedy k porušení zásady ne bis in idem.

15. Ve vztahu k namítané nesprávné právní kvalifikaci skutku státní zástupce uvádí, že čin byl

obviněným spáchán násilím a se zbraní. Podle něj je v souladu s hodnocením odvolacího soudu zbraní třeba rozumět i kovové ježky, které obviněný házel pod kola pronásledující hlídce městské policie, přesto, že byly použity „pouze“ proti jedoucímu vozidlu. Nepochybně totiž útočil právě na strážníky, když by to byli právě oni, kdo by (v souladu se znaleckými posudky) nesli následky tohoto útoku. Stejně tak nelze tvrdit, že by se obviněný nedopustil násilí. Situace je do jisté míry podobná jednání útočnicka, který například střelnou zbraní míří nikoli na posádku jedoucího automobilu, ale „pouze“ na jeho pneumatiky. I takovým jednáním, o jehož násilné povaze nelze mít pochyb, a v důsledku kterého může dojít k havárii motorového vozidla, totiž útočník významným způsobem ohrožuje životy či zdraví dalších osob. Obviněný se přitom snažil svým jednáním zamezit dalšímu pronásledování ze strany strážníků. I v tomto směru jsou tedy námitky obviněného zjevně neopodstatněné.

16. Ve vztahu k poslední námitce obviněného státní zástupce uvádí, že jeho výhrady vůči druhu a výměře trestu je třeba (s výjimkou trestu odnětí svobody na doživotí) primárně uplatňovat skrze důvod dovolání obsažený v § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř. Tento dovolací důvod obviněný vůbec neuplatnil, přičemž i kdyby ano, je nutno zmínit, že mu byl uložen trest, který zákon připouští ve výměře v mantinelech zákonné trestní sazby. Subjektivní přesvědčení dovolatele o nepřiměřenosti uloženého trestu v dovolacím řízení zohledňovat nelze. Zcela výjimečnými případy může být situace tak extrémně přísného a zjevně nespravedlivého trestu, že dochází k zásahu do základních práv obviněného. V dané věci však výše a diferenciací trestů byla řádně odůvodněna nalézacím a posléze i odvolacím soudem, a to s přihlédnutím ke všem relevantním skutečnostem.

17. Závěrem svého vyjádření státní zástupce navrhl, aby Nejvyšší soud dovolání obviněného odmítl podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. Současně vyjádřil svůj souhlas s tím, aby Nejvyšší soud rozhodl v neveřejném zasedání v souladu s § 265r odst. 1 tr. ř.

18. V replice na vyjádření státního zástupce obviněný uvedl, že pro rozpor se zásadou *ne bis in idem* nemusí být předmětný skutek zcela totožný. S odkazem na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 4. 2012, sp. zn. 8 Tdo 397/2012, je možno uvést, že totožnost skutku je zachována především při souladu jeho popisu v rámci rozsudku a rozhodnutí o přestupku. Podstatné je přitom vždy vymezení skutku ve výrokových částech. Důležité pak je, zda se předmětná vymezení skutku shodují alespoň částečně v jeho podstatných okolnostech. V předmětném trestním rozhodnutí jsou ve srovnání s rozhodnutím v přestupkovém řízení následující shody:

- 1) neuposlechnutí výzvy strážníků Městské policie hl. města Prahy k zastavení vozidla;
- 2) nereagování ani na zvukové a výstražné zařízení modré barvy s nápisem „STOP“;
- 3) vjetí do světelně řízené křižovatky na červený signál „Stůj“;

4) způsobení dopravní nehody.

19. Odvolací soud přitom vůbec nezkoumal případnou totožnost skutku a rozhodnutím v přestupkovém řízení se nezabývá. Nezabýval se tedy ani otázkou aplikace tzv. Engel kritérií, na která odkazuje státní zástupce ve svém vyjádření. Nesprávnost postupu odvolacího soudu spočívá tedy již v tom, že uvedený problém vůbec nerefletoval ve svém rozsudku.

20. Za absurdní označuje obviněný tvrzení státního zástupce, že odvolací soud posuzoval jeho „zcela jiná jednání“ než správní orgán. Z rozsudku vyplývá, že soud druhého stupně hodnotil celou událost (pronásledování obviněného strážníky), nikoliv pouze vyhazování „ježků“ z okénka automobilu. Je taktéž třeba poukázat na skutečnost, že odvolací soud ukládal trest zákazu činnosti spočívající v řízení motorových vozidel právě kvůli souvislosti s ujížděním obviněného před hlídkou městské policie. Dovolatel proto opět uzavírá, že odvolací soud měl trestní řízení přerušit podle § 224 odst. 1 tr. ř. a to až do uplynutí lhůty pro zahájení přezkumného řízení podle § 100 zákona č. [250/2016](#) Sb., o

odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.

21. Výklad pojmu násilí užitý státním zástupcem je podle obviněného v rozporu s jeho interpretací v praxi. Skutečnost, že jednání útočnicka může v důsledku nakonec vést i ke způsobení havárie motorového vozidla a újmě na zdraví osob, není sama o sobě rozhodná pro závěr o spáchání činu násilím. Státní zástupce tedy přistupuje ke zmíněnému pojmu způsobem příliš extenzivní povahy. Ke spáchání skutku násilím by pak docházelo kupř. i při proříznutí pneumatiky motorového vozidla na parkovišti. Obviněný taktéž akcentuje, že zároveň chybějí i elementy zamezování odporu či snaha o zlomení vůle oběti nutné ke konstatování jeho násilného jednání.

22. Obviněný nesouhlasí také s výkladem pojmu zbraně, který předkládá státní zástupce. Ustanovení § 118 tr. zákoníku jasně hovoří o útoku proti tělu. Kovoví ježci, na rozdíl od střelné zbraně, nejsou k útoku proti tělu uzpůsobeni. Logikou státního zástupce by se o útok se zbraní jednalo i např. v případě neoprávněného vniknutí do cizího obydlí pomocí páčidla. Poté by se taky jednalo o porušení jiného objektu trestného činu než zájmu na integritě předmětu dotčeného věci používanou pachatelem. Stejně tak by v takovém případě bylo pravdou, že pachatelem užitý předmět (páčidlo), učinil útok proti zájmu chráněnému trestním zákonem účinnějším.

23. Ohledně námitky nepřiměřenosti trestu obviněný uvádí, že tato je podle jeho názoru způsobila naplnit dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., zvláště když v jeho věci je nepřiměřenost trestu zcela enormní. Poukazuje i na souvislost správním rozhodnutím uloženého trestu zákazu činnosti spočívajícího v zákazu řízení motorových vozidel, k čemuž odvolací soud při úvahách o trestu vůbec nepřihlédl. Taktéž nelze odhlédnout od dlouhého držení obviněného ve vazbě s prokazatelně výchovným efektem.

24. Dovolatel závěrem své repliky uvádí, že nadále setrvává na v jeho dovolání vyjádřeném návrhu, aby Nejvyšší soud napadený rozsudek zrušil, trestní stíhání v rozsahu napadeném dovoláním zastavil a přikázal ve zbylém rozsahu nové projednání a rozhodnutí před odvolacím soudem.

III. Přípustnost dovolání a obecná východiska rozhodování

25. Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 265c tr. ř.) nejprve zkoumal, zda v této trestní věci je dovolání přípustné, zda bylo podáno v zákonné lhůtě a na místě, kde lze takové podání učinit, a zda jej podala osoba oprávněná. Shledal přitom, že dovolání obviněného je přípustné podle § 265a odst. 1, odst. 2 písm. a) tr. ř. Dále zjistil, že dovolání bylo podáno osobou oprávněnou [§ 265d odst. 1 písm. c), odst. 2 tr. ř.], v zákonné lhůtě a na místě, kde lze podání učinit (§ 265e odst. 1, 2 tr. ř.), přičemž splňuje i obsahové náležitosti dovolání (§ 265f tr. ř.).

26. Důvod dovolání podle § 265b odst. 1 písm. e) tr. ř. je dán v případě, kdy je „proti obviněnému vedeno trestní stíhání, ačkoli podle zákona bylo nepřípustné“. Týká se pouze takové nepřípustnosti trestního stíhání, která je založena na některém z obligatorních a taxativně vymezených důvodů ustanovení § 11 odst. 1, 4 tr. ř. anebo § 11a tr. ř., za kterých nelze trestní vůbec zahájit, a pokud bylo zahájeno, nelze v něm pokračovat (srov. § 11 odst. 1 tr. ř.), neboť výlučně v tomto ustanovení jsou vyčerpávajícím způsobem vypočteny důvody nepřípustnosti trestního stíhání. Spočívá tedy v tom, že příslušný orgán činný v trestním řízení - v závislosti na tom, kdy důvod nepřípustnosti trestního stíhání vyšel najevo - nerozhodl o zastavení trestního stíhání podle § 172 odst. 1, § 188 odst. 1 písm. c), § 223 odst. 1, § 231 odst. 1, § 257 odst. 1 písm. c), odst. 2 tr. ř. [v řízení před samosoudcem příp. podle § 314c odst. 1 písm. a) tr. ř.]. Místo rozhodnutí o zastavení trestního stíhání tak došlo k jinému rozhodnutí, které je pro obviněného méně příznivé (zejména k odsuzujícímu rozsudku včetně výroku

o trestu) a které je rozhodnutím ve věci samé ve smyslu § 265a odst. 1, 2 tr. ř. Zásadní podmínkou naplnění tohoto důvodu dovolání tedy je, aby nepřipustnost trestního stíhání odpovídala některé ze situací vyjmenovaných v § 11 odst. 1 tr. ř. nebo § 11a tr. ř., poněvadž pouze tato ustanovení obsahují taxativní výčet důvodů nepřipustnosti trestního stíhání. Jiné namítané vady, byť se týkají průběhu trestního stíhání, nezakládají tento dovolací důvod.

27. Důvod dovolání podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. je dán v případech, kdy rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotně právním posouzení. Uvedenou formulací zákon vyjadřuje, že dovolání je určeno k nápravě právních vad rozhodnutí ve věci samé, pokud tyto vady spočívají v právním posouzení skutku nebo jiných skutečností podle norem hmotného práva, nikoliv z hlediska procesních předpisů. Skutkový stav je při rozhodování o dovolání hodnocen v zásadě pouze z toho hlediska, zda skutek nebo jiná okolnost skutkové povahy byly správně právně posouzeny, tj. zda jsou právně kvalifikovány v souladu s příslušnými ustanoveními hmotného práva. Dovolací soud musí – s výjimkou případu tzv. extrémního nesouladu – vycházet ze skutkového stavu tak, jak byl zjištěn v průběhu trestního řízení a jak je vyjádřen především ve výroku odsuzujícího rozsudku, a je povinen zjistit, zda je právní posouzení skutku v souladu s vyjádřením způsobu jednání v příslušné skutkové podstatě trestného činu s ohledem na zjištěný skutkový stav. Východiskem pro existenci dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. zásadně jsou v pravomocně ukončeném řízení stabilizovaná skutková zjištění vyjádřená především v popisu skutku v příslušném výroku rozhodnutí ve věci samé, popř. i další soudem (soudy) zjištěné okolnosti relevantní z hlediska norem hmotného práva (trestního, ale i jiných právních odvětví).

28. Z hlediska rozhodování dovolacího soudu je vhodné připomenout, že Nejvyšší soud je vázán uplatněnými dovolacími důvody a jejich odůvodněním (§ 265f odst. 1 tr. ř.) a není povolán k revizi napadeného rozhodnutí z vlastní iniciativy. Fundovanou argumentaci tohoto mimořádného opravného prostředku má zajistit povinné zastoupení obviněného obhájcem – advokátem (§ 265d odst. 2 tr. ř.).

IV. Důvodnost dovolání

29. Úvodem této části rozhodnutí je vhodné zmínit, v jakém rozsahu se Nejvyšší soud na podkladě dovolání obviněného zabýval otázkou zákonnosti jím napadeného rozsudku odvolacího soudu. S ohledem na obsahové zaměření tohoto mimořádného opravného prostředku i způsob (a tím též rozsah), v jakém napadený rozsudek soudu prvního stupně přezkoumal soud odvolací (aplikace § 254 odst. 1 tr. ř.), je zřejmé, že dovolání obviněného brojí toliko proti výroku o vině zločinem násilí proti úřední osobě podle § 325 odst. 1, písm. a), odst. 2 písm. a), odst. 3 písm. a) tr. zákoníku ve stadiu pokusu podle § 21 tr. zákoníku [nikoli tedy i vůči sbíhajícím se přečinům, o nichž pod body 2) a 3) výroku o vině rozhodl soud prvního stupně] a výroku trestu, který mu byl za tento zločin a sbíhající se přečiny uložen. Důvodnost dovolání proto Nejvyšší soud posuzoval na podkladě dovolací argumentace uplatněné ve vztahu k těmto výrokům.

K dovolacímu důvodu podle § 265b odst. 1 písm. e) tr. ř.

30. Obviněný tento dovolací důvod vznáší na základě námítky, že rozhodnutím odvolacího soudu (stejně jako předtím rozhodnutím soudu nalézacího – viz jeho poukaz na námitku uplatněnou v řízení o odvolání) došlo k porušení zásady ne bis in idem. Poukazuje na nemožnost účelového vymezení jednotlivých částí zjištěného skutkového děje při popisu skutku, která má umožnit vyslovení jeho trestní odpovědnosti za skutek (resp. jeho část), o němž již podle něj pravomocně rozhodl správný orgán způsobem, který z pohledu výkladu zásady ne bis in idem vytváří překážku pro jeho následný trestně právní postih. V uvedeném směru poukazuje na to, že popis skutku se v obou rozhodnutích

překrývá, přičemž se jedná o podstatné složky uvedený skutek charakterizující. Obviněný proto shledává oporu pro svůj právní závěr o nepřípustnosti svého trestního stíhání pro skutek popsany v rozsudku odvolacího soudu v ustanovení § 11 odst. 1 písm. m) tr. ř., a to pro rozpor s čl. 4 odst. 1 Protokolu č. 7 k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod (dále „Úmluva“).

31. V reakci na tuto námitku je úvodem vhodné připomenout, že zásada ne bis in idem je obsažena

- v článku 4 odst. 1 Protokolu č. 7 k Úmluvě, který stanoví, že: „Nikdo nemůže být stíhán nebo potrestán v trestním řízení podléhajícím pravomoci téhož státu za trestný čin, za který již byl osvobozen nebo odsouzen konečným rozsudkem podle zákona a trestního řádu tohoto státu.“,
- v článku 40 odst. 5 Listiny, podle něhož: „Nikdo nemůže být trestně stíhán za čin, pro který již byl pravomocně odsouzen nebo zproštěn obžaloby. Tato zásada nevyklučuje uplatnění mimořádných opravných prostředků v souladu se zákonem.“,
- v § 11 a 11a tr. ř. upravujících jednotlivé případy nepřípustnosti trestního stíhání, kdy konkrétně § 11 odst. 1 písm. k) tr. ř. praví, že: „Trestní stíhání nelze zahájit, a bylo-li již zahájeno, nelze v něm pokračovat a musí být zastaveno, jestliže dřívější řízení pro týž skutek proti téže osobě skončilo pravomocným rozhodnutím o přestupku a uplynula-li lhůta pro zahájení přezkumného řízení podle jiného právního předpisu, ve kterém může být rozhodnutí o přestupku zrušeno.“

32. V návaznosti na námitku obviněného, jejímž obsahem je tvrzení o porušení této zásady soudy nižších stupňů, se bylo třeba zabírat tím, zda v průběhu řízení před nimi vyvstala potřeba posouzení této problematiky. Obviněnému je na podkladě spisového materiálu nutno přisvědčit v tom, že

- ohledně jeho jednání spočívajícího v řízení téhož motorového vozidla dne 5. 8. 2018, bylo rozhodnuto rovněž správním orgánem, konkrétně příkazem Magistrátu Hlavního města Prahy vydaným dne 24. 4. 2019, pod č. j. MHMP 750693/2019/Hop (č. l. 627 a násl.),
- skutkové vymezení přestupku se částečně překrývá (viz níže) s údaji obsaženými v tzv. skutkové větě výroku o vině rozsudku odvolacího soudu, tj. popisem skutku, který se stal předmětem trestně právního posouzení,
- obsahově shodnou odvolací námitku uplatnil v řízení před soudem druhého stupně (viz písemné doplnění odvolání, zejm. jeho text na č. l. 641 a 643), který na ni zjevně nijak nereagoval (viz odůvodnění jeho rozsudku).

Naopak v obsahu spisu nelze nalézat odpověď na další, a pro rozhodnutí podstatnou otázku, zda (což lze patrně očekávat) a kdy jím označené rozhodnutí správního orgánu nabylo právní moci. Jeho kopie ve spise založená (č. l. č. l. 627 až 635) totiž neobsahuje tzv. doložku právní moci, vyjádření o jeho doručení obviněnému je natolik nekonkrétní, že neumožňuje závěr o datu nabytí právní moci dovodit. V uvedeném směru lze nepochybně za dílčí nedostatek dovolání obviněného považovat, že tento údaj neučinil jeho součástí a příslušným způsobem jej rovněž nedoložil.

33. Z citovaného rozhodnutí správního orgánu plyne, že obviněný byl shledán vinným přestupky podle § 125c odst. 1 písm. f) bod 5. a podle § 125c odst. 1 písm. k) zákona č. [361/2000](#) Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. [361/2000](#) Sb.“), za které mu byla uložena pokuta ve výši 8 000 Kč a zákaz činnosti, spočívající v zákazu řízení motorových vozidel všeho druhu, na dobu 8 měsíců. Podle skutkového zjištění uvedeného orgánu se přestupku dopustil tím, že

Dne 05. 08. 2018 v 15:16 hodin řídil osobní motorové vozidlo tovární značky ŠKODA, registrační značky XY (vlastník: sAutoleasing, a.s., IČO: 27089444, Budějovická 1912/64b, 140 00 Praha), v Praze 4, na křižovatce ulic XY x sjezd z ulice XY, sloupu veřejného osvětlení číslo XY (souřadnice GPS: -XY), přičemž nezastavil na signál s červeným světlem „Stůj“, díky čemuž došlo v souřadnici GPS: -XY

ke střetu pravé přední části osobního motorového vozidla registrační značky XY a levé boční části osobního motorového vozidla registrační značky XY (vlastník: LeasePlan Česká republika, s. r. o., IČO: 63671069, Bucharova 1423/6, 158 00 Praha 5), které řídil P. Z., XY, XY. Došlo ke zranění K. T. Vlastníkům při dopravní nehodě vznikla hmotná škoda na osobním motorovém vozidle značky XY (vlastník: sAutoleasing, a.s., IČO: 27089444, Budějovická 1912/64b, 140 00 Praha) a na osobním motorovém vozidle registrační značky XY (vlastník: LeasePlan Česká republika, s. r. o., IČO: 63671069, Bucharova 1423/6, 158 00 Praha 5). Technická závada jako příčina dopravní nehody nebyla uplatňována ani ohledáním zjištěna. Provedení dechové zkoušky na přítomnost alkoholu byly u obou řidičů negativní.

Dále se K. T., jako řidič osobního motorového vozidla registrační značky XY (vlastník: sAutoleasing, a. s., IČO: 27089444, Budějovická 1912/64b, 140 00 Praha), který měl účast na dopravní nehodě, neřídil pravidly provozu na pozemních komunikacích a dále se K. T. neřídil pokyny strážníků městské policie ve stejnokroji, kteří zastavovali vozidlo registrační značky XY podle ust. 79 odst. 2 zákona č. [371/2000](#) Sb. z jedoucího vozidla rozsvícením nápisu „STOP“ podle zvláštního předpisu.

Dále K. T., jako řidič osobního motorového vozidla registrační značky XY (vlastník: sAutoleasing, a. s., IČO: 27089444, Budějovická 1912/64b, 140 00 Praha), který měl účast na dopravní nehodě, nejel na pozemní komunikaci vpravo.

Dále K. T., jako řidič osobního motorového vozidla registrační značky XY (vlastník: sAutoleasing, a. s., IČO: 27089444, Budějovická 1912/64b, 140 00 Praha), který měl účast na dopravní nehodě, řídil uvedené vozidlo, na kterém byly umístěny tabulky s registračními značkami, které uvedenému vozidlu nebyly přiděleny.

Dále se K. T., jako řidič osobního motorového vozidla registrační značky XY (vlastník: sAutoleasing, a. s., IČO: 27089444, Budějovická 1912/64b, 140 00 Praha), který měl účast na dopravní nehodě, neřídil dopravními značkami, a to konkrétně dopravním značením B 2 „Zákaz vjezdu všech vozidel“, na křižovatce ulic XY x XY, dále dopravním značením C 1 „Kruhový objezd“, v ulici na XY, směrem do ulice XY, a dále dopravním značením C 4a „Příkázání směr objíždění vpravo“, v ulici XY.

34. Po uvedení těchto skutkových zjištění a uvážení toho, jak skutek vymezil ve svém rozsudku odvolací soud (výše bod 1.) lze konstatovat, že obsahovou shodu s údaji obsaženými ve správním rozhodnutí vykazuje skutek, kvalifikovaný odvolacím soudem jako zločin násilí proti úřední osobě podle § 325 odst. 1 písm. a), odst. 2 písm. a), odst. 3 písm. a) tr. zákoníku ve stadiu pokusu podle § 21 tr. zákoníku, v tom, že obviněný při řízení téhož motorového vozidla (odlišnost údajů o registrační značce na tom nic nemění, neboť popis skutku uvádí r. z. vozidla, kterou bylo označeno v době skutku, zatímco správní rozhodnutí r. z., pod níž je vozidlo registrováno)

· nerespektoval pokyny strážníků (rozsudek: „dne 5. 8. 2018 v době od 15:08 do 15:17 hodin v Praze 4 řídil motorové vozidlo zn. Škoda Octavia, r. z. XY, poté co neuposlechl výzvu strážníků Městské policie hl. města Prahy k zastavení vozidla v souvislosti s podezřením ze spáchání dopravního přestupku a nereagoval ani na zvukové a výstražné zařízení modré barvy s nápisem „STOP“ a strážníkům ujížděl...“, správní rozhodnutí: „Dále se K. T., jako řidič osobního motorového vozidla registrační značky XY... ..který měl účast na dopravní nehodě, neřídil pravidly provozu na pozemních komunikacích a dále se K. T. neřídil pokyny strážníků městské policie ve stejnokroji, kteří zastavovali vozidlo registrační značky XY... ..z jedoucího vozidla rozsvícením nápisu „STOP“ podle zvláštního právního předpisu“,

· porušil povinnost plynoucí z § 4 písm. c) zákona č. [361/2000](#) Sb., a způsobil dopravní nehodu (rozsudek: „...až do křižovatky XY a XY, kde vjel do světelně řízené křižovatky na červený signál stůj, následkem čehož způsobil dopravní nehodu, kdy svým vozidlem narazil do vozidla zn. Volkswagen Touareg, r. z. XY, které vjelo do křižovatky na zelený signál“, správní rozhodnutí - „... dne 05. 08.

2018 v 15:16 hodin řídil osobní motorové vozidlo tovární značky ŠKODA, registrační značky XY... ..v Praze 4, na křižovatce ulici XY x sjezd z ulice XY... ..příčemž nezastavil na signál s červeným světlem „stůj“, díky čemuž došlo... ..ke střetu motorového vozidla registrační značky XY... ..a motorového vozidla registrační značky XY...“.

35. Jak již uvedeno, v dovoláním napadeném rozsudku odvolacího soudu nelze nalézt žádnou explicitní reakci uvedeného soudu na námitku obviněného ohledně porušení zásady ne bis in idem, neboť jeho odůvodnění ani nezmiňuje, že by takovou námitku v průběhu odvolacího řízení vznesl. O jejím uplatnění v rámci podaného odvolání však nelze pochybovat. Obviněný nezohlednění správního rozhodnutí, resp. sankce mu jím uložené, nalézacím soudem uplatňoval již v rámci svého řádného opravného prostředku. Napadené rozhodnutí proto shledával (č. l. 643) „v rozporu se zásadou ne bis in idem, když trest zákazu činnosti – řízení motorových vozidel mu byl soudem prvního stupně udělen nepochybně právě v souvislosti s jeho předmětnou jízdou, za kterou obžalovaného již potrestal správní orgán. Jednalo by se tak o nepřipustné dvojí potrestání za tentýž skutek.“.

36. Ačkoli se odvolací soud, alespoň podle znění jeho rozsudku, této námitce nevěnoval a slovně se k ní vůbec nevyjádřil, nelze se ubránit dojmu, že vlastní popis skutku obsažený v jeho rozsudku (oproti jeho vymezení v rozsudku soudu prvního stupně) je projevem

- nejen vypuštění toho skutkového základu, který vedl soud prvního stupně k posouzení skutku obviněného jako zločinu obecného ohrožení podle § 272 odst. 1 tr. zákoníku (tj. skutkových zjištění o způsobu jízdy obviněného v označených ulicích: „v rychlosti značně převyšující povolenou rychlost 50 km/hod přejel retardér umístěný před přechodem pro chodce... opakovaně porušoval pravidla silničního provozu, neboť opakovaně přejížděl do protisměru, projížděl světelně řízené křižovatky tak, že nerespektoval červený signál Stůj...“), nýbrž i
- snahy o uzpůsobení popisu skutku tak, aby již nevyjadřoval ty části protiprávního jednání obviněného, které se staly předmětem právního posouzení ve správním řízení.

37. Tato úvaha stran druhé příčiny změn popisu skutku, jímž odvolací soud uznal obviněného vinným, má svůj základ ve zjištění o nahrazení slova „příčemž“ slovy „poté, co“, které je nutno vyložit tak, že součástí skutku, který se stal předmětem právního posouzení odvolacím soudem,

- není to, že „neuposlechl výzvu strážníků Městské policie hl. města Prahy k zastavení vozidla v souvislosti s podezřením ze spáchání dopravního přestupku a nereagoval ani na zvukové a výstražné zařízení modré barvy s nápisem „STOP“ a strážníkům ujížděl...“, a že je
- naopak shledáván vinným právě jen dále popsáním jednáním, kterého se dopustil v návaznosti na toto porušení dopravních předpisů („poté, co“).

38. V uvedené souvislosti je však třeba připomenout, že řízení se vede o skutku, který nelze zaměňovat za popis skutku, jenž je jeho slovním vyjádřením. Takový názor zastává nejen judikatura soudů obecných, nýbrž s oporou o odbornou trestně právní, resp. trestně procesní literaturu i judikatura Ústavního soudu - viz např. usnesení ze dne 24. 9. 2019, sp. zn. IV. ÚS 2293/19: „Popis skutku však nelze směšovat se skutkem samotným [srov. např. FENYK, J., DRAŠTÍK, A. a kol. Trestní řád. Komentář. Praha: Wolters Kluwer, 2017, k § 12. Citováno dle ASPI (právní informační systém), body 99-100].“.

39. Je-li význam popisu skutku spatřován v tom, že jeho úkolem „je identifikace skutku v jeho podstatných rysech tak, aby nedošlo k jeho záměně za jiný skutek (např. i s ohledem na princip ne bis in idem)“, a má-li tento úkol plnit již v usnesení o zahájení trestního stíhání obviněného (viz např.

usnesení ze dne 7. 7. 2016, sp. zn. II. ÚS 1704/14), poté je nasnadě, že takovou roli musí plnit i v rozhodnutí, jímž trestní řízení vrcholí, tj. v rozsudku, jímž je o vině obviněného rozhodováno. I v jeho výrokové části proto musí být skutek – byť případně i stručnější formou s možností jeho rozvedení v odůvodnění rozsudku – popsán v jeho podstatných rysech, a to v jeho celistvosti, tj. stran všech komponentů, které jej tvoří.

40. Podstata skutku, o němž se vedlo trestní stíhání dovolatele, spočívá v řízení označeného motorového vozidla a dokazováním zjištěné jeho snaze vyhnout se kontrole ze strany strážníků Městské policie hl. města Prahy. Tato jeho motivace jednoznačně plyne z jeho protiprávního jednání, které bylo bez důvodných pochybností prokázáno. Důkazem toho, že takový závěr učinil i soud odvolací, je ta část odůvodnění jeho rozsudku, v níž zmínil, že obviněný „vyhodil z okna předměty způsobilé k roztržení pneumatik vozidla (tzv. ježky) ... v úmyslu zastavit vozidlo strážníků, a přimět je, aby upustili od jeho pronásledování“. Takový závěr je nutno sdílet. V uvedeném jednání proto nelze shledávat pouhé porušení povinnosti řidiče spočívající v nerespektování § 5 odst. 2 písm. e) zákona č. [361/2000](#) Sb., podle něhož řidič nesmí vyhazovat předměty z vozidla, které by jinak bylo možno považovat za přestupek podle § 125c odst. 1 písm. k) citovaného zákona, jehož se fyzická osoba dopustí tím, že jiným jednáním, než které je uvedeno pod písmeny a) až j), nesplní nebo poruší povinnost stanovenou v hlavě II tohoto zákona.

41. Vezme-li se v úvahu, že skutkem v jeho trestně procesním významu se rozumí určitá událost ve vnějším světě, záležející v zaviněném jednání člověka (pachatele) v daném čase a následek jím způsobený, který je relevantní z hlediska trestního práva hmotného, potom je třeba přisvědčit obviněnému v jeho názoru, že z hlediska právního posouzení (a zde s vazbou na akcentovanou potřebu respektovat zásadu ne bis in idem v jejím výkladu ESLP) je třeba za jeden skutek pokládat veškeré protiprávní jednání, jehož se obviněný dne 5. 8. 2018 v době od 15.08 hod. do svého zajištění, resp. ukončení jízdy, dopustil. Tímto jedním skutkem je minimálně to protiprávní jednání obviněného, jež spočívá v neuposlechnutí výzvy strážníků městské policie a související jízdě (záměrné ujíždění obviněného), při níž se vůči strážníkům dopouštěl násilného jednání a během níž se dopustil řady dalších přestupků, tj. jednání, které vykazuje totožnost coby předmět jak řízení správního, tak řízení trestního.

42. Předmětem právního posouzení, má-li reálného uplatnění nalézt zásada ne bis in idem upravená jak v čl. 4 odst. 1 Protokolu č. 7 k Úmluvě, tak v čl. 40 odst. 5 Listiny, musí být celý skutek, který je důkazním řízením prokázán. Ve vztahu k němu, a nikoli jen k jeho jednotlivým jeho částem, případně jejich právní kvalifikaci, je třeba posoudit to, zda nastal důvod aplikace příslušného ustanovení trestního řádu, jehož prostřednictvím je na výše označená ustanovení norem vyšší právní síly zakotvujících zásadu ne bis in idem reagováno na úrovni legislativní [v usuzovaných souvislostech § 11 odst. 1 písm. k) tr. ř.].

43. Je proto nepřijatelné, aby ve výroku odsuzujícího rozsudku byla vyjádřena pouze výšeč skutkových zjištění, která tvoří materiální podklad pro soudem užitou hmotně právní kvalifikaci, a jež zároveň zamlčuje (a tím vylučuje z posouzení) objektivně existující totožnost skutku, čímž se vyhýbá riziku porušení zásady ne bis in idem. Ve výroku rozsudku musí být vyjádřen skutek v jeho celistvosti (tj. jak byl reálně pachatelem spáchán) tak, jak byl důkazním řízením při splnění požadavku § 2 odst. 5 tr. ř. prokázán, tedy včetně skutečností umožňujících detekovat v něm existující totožnost tohoto skutku s účinky ne bis in idem. Uvedený postup, jehož důsledkem je vyhnout se posouzení otázky přípustnosti vedení trestního stíhání obviněného v kontextu zásady ne bis in idem, porušuje jeho právo na spravedlivý proces. Takovým přístupem soudu se mu totiž upírá právo na posouzení podstatné procesní otázky významné pro konečné (meritorní) rozhodnutí. Obecně lze uvést, že závěr o opodstatněnosti námítky ohledně existence překážky bránící vedení (zahájení či pokračování) trestního stíhání obviněného přináší pro něj příznivější rozhodnutí. Nereagování odvolacího soudu na

námítku vznesenou v odvolacím řízení, která není zjevně bagatelního významu (za takovou nelze označit námítku o nepřipustnosti trestního stíhání obviněného), pak představuje porušení jeho základního práva ve významu vyloženém judikaturou Ústavního soudu (srov. nálezn sp. zn. II. ÚS 122/96 ze dne 24. 3. 1998).

K dovolacímu důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř.

44. Tento důvod dovolání uplatnil obviněný jak ve vztahu k výroku o vině (vůči skutku popsanému v rozsudku odvolacího soudu), tak ve vztahu k výroku o trestu, který mu byl za zločin podle § 325 odst. 1 písm. a), odst. 2 písm. a), odst. 3 písm. a) tr. zákoníku a sbíhající se přečiny uloženy.

a) výrok o vině

45. Ve vztahu k námítkám dovolatele, podle kterých mělo v jeho věci dojít k nesprávnému hmotně právnímu posouzení skutku pod bodem 1) výroku o vině, je možné uvést, že tyto mají dvě roviny. Jednak namítá nesplnění kritéria stanoveného již v § 325 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku, tedy že užil násilí k tomu, aby působil na výkon pravomoci úřední osoby, jednak že nedošlo k naplnění znaku spáchání činu se zbraní podle § 325 odst. 2 písm. a) tr. zákoníku. Zejména pak k první zmíněné námítce Nejvyšší soud uvádí, že tuto je možno akceptovat toliko s jistou mírou tolerance. Důvodem je skutečnost, že dovolatel sice poskytuje doktrínou i soudy užívaný obecný výklad pojmu násilí, nicméně již neuvádí žádnou další prohlubující argumentaci této své námítky ve vztahu k soudy zjištěnému skutku. Není přitom úkolem Nejvyššího soudu dovolací argumentaci obviněného jakkoliv domýšlet či doplňovat, když argumentace odborné úrovně má být zajištěna již požadavkem na obviněného, aby své dovolání podal prostřednictvím osoby právně erudované – tj. obhájce.

46. Ohledně vlastního pojmu násilí dovolací soud připomíná, že tento nemá v trestním zákoně svoji legální definici (legální definice obsažená v § 119 tr. zákoníku vymezuje, co se rozumí spácháním trestného činu násilím, když stanoví, že je tím míněno i uvedení osoby do stavu bezbrannosti lstí nebo jiným podobným způsobem). Aplikace tohoto ustanovení ve věci posuzované vzhledem k její povaze nepřichází v úvahu.

47. Při výkladu zmíněného pojmu je třeba vycházet z kontextu, v němž je užit v příslušném zákonném ustanovení. Je pravdou, jak uvádí dovolatel, že podle obecně přijímané interpretace se násilím míní použití fyzické síly s cílem působení na vůli napadeného. Obecně přitom není rozhodující, zda je útočeno přímo proti tělu napadeného, nebo kupř. proti věci (automobilu, ve kterém se napadený nachází), pokud je cílem útoku nátlak na jeho vůli [viz např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 2. 7. 2014 sp. zn. 8 Tdo 775/2014: „Za násilí, které není v trestním zákoníku definováno, se podle soudní praxe považuje použití fyzické síly k překonání nebo zamezení odporu (ať už kladeného nebo jen očekávaného). Násilí může směřovat přímo proti osobě, která je k něčemu nucena, nebo proti jiné osobě (např. na dítěti nebo jiné osobě blízké je prostředkem působení na vůli bezprostřední oběti). Násilí také může směřovat proti věci. I zde se může jednat o nátlak na vůli oběti (např. rozbíjení bytového zařízení s cílem dosáhnout vydání cizí věci)“]. Uvedená citace dokládá, že nelze přijmout výhradu v podobě uplatněné obviněným v reakci na vyjádření státního zástupce (viz výše bod 21. „Ke spáchání skutku násilím by pak docházelo kupř. i při proříznutí pneumatiky motorového vozidla na parkovišti“), neboť musí být brán do úvahy kontext, v němž pachatel jedná. Poškození věci vedené záměrem ovlivnit vůli poškozeného totiž za násilí považovat lze. Ostatně v uvedeném smyslu byl pojem násilí judikaturou (v rozhodnutí publikovaném pod č. [13/2005](#) Sb. rozh. tr. ve vztahu k trestnému činu loupeže) vyložen tak, že (násilí) je „užito proti jinému i tehdy, když pachatel fyzickou silou působí na věc, která jako překážka napadenou osobu chrání před přímým útokem, pokud odstranění této překážky je současně prostředkem nátlaku na vůli napadeného ... (např. pachatel útočí na sklo a dveře automobilu...)“. Takové působení na vůli může mít zpravidla dvě podoby tzv. vis

absoluta spočívající v naprostém vyloučení volního chování napadeného (např. jeho svázáním), a násilí ve formě vis compulsiva, které nemá za cíl zcela vyřadit vůli napadeného, ale působit na jeho psychiku s cílem přinutit jej, aby se podrobil nátlaku a ukončil svůj odpor (např. bitím s cílem dosažení fyzické rezignace napadeného) - (viz např. ŠÁMAL, P. § 119 [Spáchání trestného činu násilím]. In: ŠÁMAL, P., GRIVNA, T., HERCZEG, J., KRATOCHVÍL, V., PÚRY, F., RIZMAN, S., ŠÁMALOVÁ, M., VÁLKOVÁ, H., VANDUCHOVÁ, M. Trestní zákoník. 2. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2012, s. 1305.).

48. Výklad pojmu násilí užívá do jisté míry neurčitý termín fyzické síly. Obviněný rozporuje mj. užití fyzické síly, když se snaží o bagatelizaci svého jednání poukazem, že pouze vyhodil předměty z okna automobilu. Přehlíží však skutkový závěr soudu, který tuto aktivitu obviněného spojuje s jeho záměrem uniknout hlídce strážníků a tím jejich kontrole. Jak již bylo uvedeno, v kontextu zjištěného skutkového stavu a na něj aplikovaného § 325 tr. zákoníku nevznáší obviněný žádné hlubší argumenty, které by vylučovaly závěr o užití násilí, tj. použití fyzické síly k působení na vůli jej pronásledujících strážníků. Poukázat lze na to, že závěr o naplnění znaků skutkové podstaty násilí proti úřední osobě podle § 325 odst. 1 písm. a), odst. 2 písm. a) tr. zákoníku není podmíněn vznikem újmy na zdraví u dotčené úřední osoby. Není rovněž třeba, aby bylo užito násilí na úrovni objektivně způsobilé přivodit její vznik („... je irelevantní, že pachatel vyvinul s vozidlem užitým proti úřední osobě jen nepatrnou rychlost, která objektivně nebyla způsobilá přivodit jí vznik újmy na zdraví, pokud i takové jednání ovlivnilo průběh výkonu úřední osoby...” - viz rozhodnutí č. [39/2013](#) Sb. rozh. tr.).

49. V první řadě musí dovolací soud uvést, že pojem fyzická síla je při výkladu pojmu násilí užíván nikoliv ve smyslu čistě tělesné síly člověka, ale spíše v jejím smyslu „fyzikálním“. Užitím síly se tedy nemíní nutně fyzická síla samotného pachatele (jeho těla), nýbrž i nástroje trestné činnosti (§ 135a tr. zákoníku), např. střelné zbraně. Možnost takového výkladu poskytuje přímo i ustanovení § 325 tr. zákoníku. To jako znak kvalifikované skutkové podstaty obsažený v odst. 2 písm. a) tr. zákoníku upravuje spáchání činu se zbraní. Odhlédne-li se od faktu, že k jeho naplnění může dojít, aniž by ze zbraně bylo vystřeleno (viz § 118 tr. zákoníku - anebo jestliže ji k tomu účelu má u sebe), při užití střelné zbraně pachatel sice vlastní fyzickou silou tuto aktivuje, nicméně „fyzická síla“ působící na napadeného vychází už jen z charakteristik (účinnosti) této zbraně. Obdobně při aktivaci elektrického paralyzátu je dokonce k fyzickému násilí užívána síla elektrická.

50. Dovolateli proto nelze přisvědčit v jeho námitce, že výklad pojmu násilí ve smyslu síly fyzikální je příliš extenzivní, resp. jdoucí již nad rámec zákonného vymezení tohoto znaku objektivní stránky skutkové podstaty. Intenzitu fyzického násilí je třeba posuzovat přísně individuálně, a to vzhledem ke všem skutkově relevantním okolnostem. Jestliže by obviněný kupříkladu užil zcela nepatrného postrčení úřední osoby svými prsty s limitním využitím síly, bylo by nepřipadné bez dalšího uzavřít, že se jednalo o násilí v trestněprávním smyslu. Naopak je-li za užití nepatrného fyzického působení vlastního těla pachatele (jeho prstů) aktivován mechanismus působící silou nesrovnatelně vyšší, není důvod k tomu, aby nebylo dovozeno užití násilí z jeho strany.

51. Zlehčování povahy jednání, k němuž se obviněný uchyluje tvrzením, že pouze vyhazoval z okna automobilu předměty, je nepřipadné. K jejich vyhození zajisté nebylo třeba velkého množství jeho vlastní síly, to však je pro řešení věci nepodstatné. Rozhodující se zjištění, zda takto aktivoval mechanismus způsobilý působit na vůli úřední osoby (ve smyslu vis absoluta/compulsiva). V předmětné věci ze znaleckých posudků (č. l. 204 a násl.) vyplynulo, že předměty vyhazované obviněným z jeho vozidla, byly způsobilé prorazit pneumatiky pronásledujícího policejního vozu a následkem toho i (přivozením havárie služebního vozu) těžce zranit jeho posádku. Z důkazního řízení proto vyplynul poznatek, že obviněný užil předmětů, jejichž mechanismus fungování byl způsobilý fyzicky zamezit strážníkům v dalším pronásledování, či je od něj alespoň odradit.

52. Zároveň je nutné uvést, že taktéž námitka obviněného ohledně toho, že jeho jednání nemělo mít vliv na vůli strážníků, kteří jej pronásledovali, je zjevně neopodstatněná. Pakliže házel hlídce do cesty kovové ježky způsobilé prorazit pneumatiky služebního vozu, zjevně nutil řidiče vozu přizpůsobit jízdu takto navozené situaci (nutnost se těmto předmětům vyhnout) a tímto jednáním tak jednoznačně působil na vůli strážníků pokračovat v uplatňování jejich úřední pravomoci dalším pronásledováním obviněného. Obviněný se takto snažil zamezit jim v tom, aby jej dále stíhali ve služebním voze. Tím působil na výkon jejich pravomoci.

53. Nejvyšší soud tedy ohledně námítky nenaplnění pojmu násilí ve smyslu zákonného znaku skutkové podstaty násilí proti úřední osobě podle § 325 odst. 1 tr. zákoníku shledal její celkovou zjevnou neopodstatněnost, když uzavřel, že vyhazováním předmětů z automobilu lze v návaznosti na další skutková zjištění (povaha předmětů, způsob jejich použití či další kontext situace) naplnit zákonný pojem násilí, který je znakem objektivní stránky tohoto trestného činu.

54. Dovolatel dále namítá, že nebyl naplněn znak spáchání činu se zbraní ve smyslu kvalifikované skutkové podstaty tohoto trestného činu [§ 325 odst. 2 písm. a) tr. zákoníku] a ve smyslu ustanovení § 118 tr. zákoníku. Důvodem má být to, že podle legální definice obsažené v § 118 tr. zákoníku se zbraní míní cokoliv, čím je možno učinit útok proti tělu důraznějším. Kovoví ježci ovšem podle názoru obviněného vůbec nemohli útočit proti tělu úředních osob, neboť k tomu nejsou ani uzpůsobeni.

55. V reakci na tuto námitku nutno předeslat, že obviněný pomíjí, že § 118 tr. zákoníku vůbec nehovoří o tom, že by zbraň musela působit jenom přímo/bezprostředně proti tělu napadené osoby. Skutečnost, že mechanismus fungování nástroje trestné činnosti (zde zbraně) počítá se způsobením zranění i zprostředkovaně (např. skrze poškození automobilu, přivozením jeho havárie apod.), je rovněž významná. Podstatné je také to, že daný předmět je způsobilý přivodit dané osobě zranění, resp. je způsobilý příslušný účinek přivodit účinněji (činí útok důraznějším), aniž by se vyžadovalo, že k němu skutečně dojde (anebo jestliže ji k tomu účelu má u sebe). K uvedenému nezbyvá než opět zmínit znalecké posudky z oboru zdravotnictví, odvětví soudní lékařství a forenzní traumatologie a z oboru doprava silniční a městská, odvětví posuzování příčin dopravních nehod a protismykových vlastností vozovek (č. l. 204 a násl.). Z těchto a z výpovědí znalců v hlavním líčení (č. l. 553 - 559; body 5. a 6. rozsudku nalézacího soudu) vyplývá, že dané předměty byly jednoznačně zkonstruovány, aby byly způsobilé prorazit pneumatiku automobilu s tím, že taková eventualita může učinit vozidlo neovladatelným, což zase reálně mohlo vést k těžkému ublížení na zdraví strážníků. Zároveň byl vysloven závěr, že už samotná snaha vyhnout se předmětům vyhazovaným z okna vozidla obviněného mohla vést ke srovnatelně nebezpečné autonehodě.

56. Srovnání, která činí dovolatel ve své replice k vyjádření státního zástupce, jsou nepřipadná. Vyčítá-li mu, že jeho logikou by se o útok se zbraní jednalo i např. v případě neoprávněného vniknutí do cizího obydlí pomocí páčidla [také by se jednalo o porušení jiného objektu trestného činu než zájmu na integritě předmětu dotčeného věcí používanou pachatelem a pachatelem užitý předmět (páčidlo) by učinil útok proti zájmu chráněnému trestním zákonem účinnějším], pak zcela pomíjí kauzální souvislosti, které byly zjištěny ve věci posuzované. V obviněném nastíněném případě pochopitelně není možno zvažovat aplikaci § 118 tr. zákoníku již proto, že se v něm nevyskytuje osoba, vůči jejímuž tělu by útok pachatele směřoval. Předmětem útoku, na němž by se v podobě účinku (poškození) násilí užitě pachatelem projevilo, by byly (toliko) dveře do bytu. Jiná situace - podobná věc posuzované - by však nastala tehdy, pokud by si pachatel vstup do bytu (při vědomí, že se za dveřmi nachází jeho uživatel) zabezpečil užitím střelné zbraně (rozstřílením dveří) či užitím výbušniny, tj. prostředků, které by vyjma poškození dveří vedly i k vzniku příslušného následku (zranění, usmrcení) za nimi stojící osoby. Jak již výše dovolací soud uvedl, naplnění toho či onoho zákonného znaku musí být posuzováno vzhledem ke konkrétním okolnostem příslušného skutku.

b) Výrok o trestu

57. K namítané nepřiměřenosti uloženého trestu odnětí svobody dovolací soud uvádí, že tato není dovolacím důvodem. Nejde-li o situaci, kdy výrok o trestu nemůže obstát z důvodu, že je vadný výrok o vině, lze samotný výrok o trestu z hmotně právních pozic napadat zásadně jen prostřednictvím dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř., jímž je uložení nepřípustného druhu trestu nebo uložení trestu ve výměře mimo zákonnou trestní sazbu. Tento dovolací důvod obviněný neuplatnil a očividně to ani nepřicházelo v úvahu. Pokud byl uložen přípustný druh trestu ve výměře spadající do rámce zákonné trestní sazby, jak se stalo v posuzované věci, nelze cestou dovolání namítat nepřiměřenost trestu, a to ani s odkazem na dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. (k tomu viz rozh. č. [22/2003](#) Sb. rozh. tr.). Opačný názor by byl v rozporu s povahou dovolání jako mimořádného opravného prostředku a činil by z dovolání v podstatě jen další odvolání.

58. Otázka přiměřenosti trestu je sice záležitostí týkající se aplikace hmotného práva, avšak přesto není možné tuto otázku podřazovat pod ustanovení § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., a to ani pokud jde o tu jeho variantu, podle které dovolacím důvodem je „jiné nesprávné hmotně právní posouzení“ (míněno jiné, než je právní posouzení skutku). Vyplyvá to ze vzájemného poměru dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. a dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř. Oba dovolací důvody mají hmotně právní povahu, přičemž dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. je obecným hmotně právním dovolacím důvodem a důvod dovolání podle § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř. je zvláštním hmotně právním dovolacím důvodem stanoveným jen ve vztahu k výroku o uložení trestu. Z toho logicky vyplývá, že tento výrok může být napadán pouze s použitím dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř., jímž ovšem není nepřiměřenost trestu. Připustit námítky ohledně přiměřenosti trestu jako dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. by znamenalo popření smyslu ustanovení § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř., které by se stalo nefunkčním, bylo by bezpředmětné, neboť uložení nepřípustného druhu trestu a uložení trestu ve výměře mimo zákonnou trestní sazbu by vždy bylo „jiné nesprávné hmotně právní posouzení“ ve smyslu dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř.

59. Z výše uvedeného vyplývá nepřijatelnost všech námitek dovolatele stran toho, že v jeho případě nebyly dostatečným způsobem zohledněny polehčující okolnosti, ani uvažováno o mimořádném snížení trestu odnětí svobody podle § 58 odst. 1 tr. zákoníku, či toho, že uložením nepodmíněného trestu nebude správně naplňován účel trestu. Pouze nad rámec nutného Nejvyšší soud poznamenává, že jak soud prvního stupně, tak soud odvolací do svých úvah o trestu zakomponovaly všechny relevantní skutečnosti (bod 16. rozsudku nalézacího soudu a bod 14. rozsudku odvolacího soudu). Obviněný přitom zcela opomíjí, že mu byl ukládán souhrnný trest za více trestných činů, kdy naplnil i více kvalifikovaných skutkových podstat, a že byl již dříve odsouzen, přičemž nyní řešené trestné činnosti se dopustil ve zkušební době podmíněně odloženého výkonu trestu odnětí svobody. Jeho obecné odkazy na to, že se v rámci trestního řízení choval, řečeno obecně, „slušně“, že projevil upřímnou lítost nad spáchaným činem, abstinoval od návykových látek atp., přitom na věci nic nemění již kvůli rozepsanému důvodu nepřijatelnosti takových námitek v rámci dovolacího řízení.

60. S ohledem na uvedené (výměra trestu a okolnosti, za nichž byl ukládán – souběh trestných činů, jejich spáchání ve zkušební době) nepřichází v úvahu ani to, že by trest obviněnému uložený mohl být pokládán za extrémně vybočující z kritérií předvídaných zákonnou úpravou (ve smyslu jeho vymezení v usnesení Ústavního soudu ze dne 12. 9. 2017, sp. zn. III. ÚS 1337/17). Zjevná vada výroku o trestu (viz níže bod 78.) nemohla být zohledňována dovolacím soudem při posuzování důvodnosti dovolání obviněného, neboť přezkoumání napadeného rozhodnutí, pokud k němu Nejvyšší

soud podle § 265i odst. 3 tr. ř. přistoupí, se děje nikoli na základě vlastní iniciativy soudu, nýbrž na podkladě dovolatelem uplatněných dovolacích námitek (dále zmíněnou vadu výroku o trestu obviněný napadenému rozsudku ve svém dovolání nevytkl).

V. Způsob rozhodnutí dovolacího soudu

61. Z výše uvedeného (body 45. až 56.) vyplynulo, že obviněný sice v rámci dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. uplatnil ve vztahu k výroku o vině námitky, které formálně vyhovovaly obsahovému zaměření, učinil tak však zjevně neopodstatněně. Námitky směřované vůči výroku o trestu pak – i s ohledem na ustálenou judikaturu Nejvyššího soudu týkající se této problematiky – musely být posouzeny jako uplatněný důvod dovolání ani formálně nenaplňující (body 57. až 60). Pokud by se tudíž argumentace obviněného v jeho dovolání obsažená omezila jen na tyto námitky, bylo by třeba o něm rozhodnout způsobem navrženým státním zástupcem v jeho vyjádření, tj. dovolání by bylo odmítnuto jako zjevně neopodstatněné podle § 265b odst. 1 písm. e) tr. ř.

62. K vydání takového rozhodnutí však Nejvyšší soud neshledal důvod, neboť musel vzít v úvahu, že obviněný uplatnil i důvod dovolání podle § 265b odst. 1 písm. e) tr. ř., přičemž vznesl námitky, které dovolacímu soudu neumožnily, aby o podaném dovolání rozhodl některým ze způsobů upravených v § 265b odst. 1 tr. ř., tj. formou jeho odmítnutí. Byť by bylo možno namítnout, že nepřijatelnost svého trestního stíhání spojil obviněný na úrovni vnitrostátní úpravy s odkazem na ustanovení § 11 odst. 1 písm. m) tr. ř., které je možno vnímat jako subsidiární k úpravě uvedené v § 11 odst. 1 písm. k) tr. ř. (jehož užití v posuzované věci tak podle Nejvyššího soudu přichází v úvahu), sama tato okolnost nemohla zabránit tomu, aby dovolací soud přistoupil k přezkoumání napadeného rozsudku na podkladě námitek porušení zákazu ne bis in idem.

63. Nejvyšší soud proto podle § 265i odst. 3 tr. ř. přistoupil k přezkoumání dovoláním napadeného rozsudku odvolacího soudu, přičemž zjistil skutečnosti, které uvedl výše pod body 30. až 43. Vyjma skutečností, které jej vedly k závěru, že způsob řešení, k němuž přistoupil odvolací soud, ve svém důsledku znamenal zásah do obviněnému garantovaného práva na spravedlivý proces, dovolací soud dospěl k závěru, že napadené rozhodnutí soudu druhého stupně je zatíženo vadou, která naplňuje dovolací důvod podle § 265 odst. 1 písm. e) tr. ř. [vzhledem k uplatnění se § 11 odst. 1 písm. k) tr. ř.]. Z důvodu výše vyložených je totiž názoru, že o jednom a téže skutku obviněného byla vedena dvě samostatná řízení, přičemž vydáním pravomocného rozhodnutí v jednom z nich – v případě obviněného byl prvním pravomocným rozhodnutím o témže skutku příkaz Magistrátu Hlavního města Prahy vydaný dne 24. 4. 2019, pod č. j. MHMP 750693/2019/Hop (č. l. 627 a násl.), který podle zjištění Nejvyššího soudu nabyl právní moci dne 11. 5. 2019) – byla založena překážka res iudicata, která ve smyslu uplatňující se zásady ne bis in idem, upravené v článku 4 odst. 1 Protokolu č. 7 k Úmluvě a v článku 40 odst. 5 Listiny, bránila vedení trestního stíhání obviněného („Zásada ne bis in idem tedy spočívá nejen v právu nebýt pro to stejné potrestán dvakrát, ale stejně tak v právu nebýt dvakrát stíhán pro to stejné. Úmluva zde staví obě práva na roveň, protože uznává, že samo trestní stíhání představuje podstatný zásah do lidského života a může se jej hluboce dotknout.“ – nález Ústavního soudu ze dne 19. 2. 2019, sp. zn. I. ÚS 2832/18), potažmo v opětovném vyvození, tentokrát trestně právní odpovědnosti obviněného.

64. Obviněný ve svém dovolání v souvislosti s poukazem na čl. 4 odst. 1 Protokolu č. 7 k Úmluvě namítal rozpor napadeného rozhodnutí s § 11 odst. 1 písm. m) tr. ř., který stanoví, že trestní stíhání nelze zahájit, a bylo-li již zahájeno, nelze v něm, pokračovat a musí být zastaveno, stanoví-li tak vyhlášená mezinárodní smlouva, kterou je Česká republika vázána. Zmínil, že citovaný článek Úmluvy je třeba interpretovat tak, že se vztahuje i na případ kolize přestupkového a trestního řízení ohledně totožného skutku. V replice na vyjádření státního zástupce k jeho dovolání uvedl, že toto

vyjádření jeho případ nezohledňuje ve smyslu tzv. Engel kriterií.

65. Nevyšší soud musí připomenout, že na problematiku uplatnění zásady ne bis in idem nelze nahlížet toliko skrze právní závěry vyslovené v uvedeném rozhodnutí (rozsudek ve věci Engel a další proti Holandsku ze dne 23. 11. 1976, č. 5370/72 a 3 další), nýbrž i s přihlédnutím k na ni navazující judikatuře ESLP (např. rozsudek ve věci A. a B. proti Norsku ze dne 15. 11. 2016, č. 24130/11 a 29758/11). Z ní plyne zejména to, že čl. 4 odst. 1 Protokolu č. 7 k Úmluvě je namístě aplikovat, pokud

a) předmětem obou řízení jsou stejné skutkové okolnosti,

b) obě řízení mají „trestní“ povahu a

c) jde o opakování trestního řízení,

pokud není současně zjištěno, že obě řízení jsou propojena „dostatečně těsnou věcnou a časovou spojitostí“.

66. Podle ESLP (dále „Soud“) totiž citovaný článek Úmluvy nevylučuje vedení kombinovaných řízení, a to až do jejich skončení, pokud jsou splněny určité podmínky. V takovém případě totiž nedochází k opakování soudního řízení nebo trestu (bis), což článek 4 odst. 1 zakazuje. Aby však bylo možno uzavřít, že k porušení tohoto článku nedošlo, musí být prokázáno, že došlo uceleně k jejich sloučení tak, aby obě řízení tvořila souvislý celek. Tak tomu bude, pokud se sledované účely i použité prostředky vzájemně věcně doplňují, jsou spojeny v čase a možné důsledky takové organizace právního řešení jsou ve vztahu k dotčenému jedinci přiměřené a předvídatelné (blíže zejm. A. a B. proti Norsku).

67. Uvedené závěry rozvíjí rozsudek Soudu ze dne 21. 7. 2020 ve věci Velkov proti Bulharsku (stížnost č. 34503/10), v němž při řešení otázky věcné souvislosti mezi správním a trestním řízením Soud dospěl k závěru, že v řízení sledujícím v zásadě stejný účel (potrestat stěžovatele za zásah do veřejného pořádku) v důsledku toho, že v trestním řízení nebyly zohledněny skutečnosti zjištěné během správního řízení a rozhodnutím soudů nebyla zohledněna ani sankce uložená po skončení správního řízení (patrně v jeho rámci příslušným rozhodnutím), neexistovala dostatečně těsná věcná spojitost. Řízení proti stěžovateli vedená nebylo proto možno pokládat za součást uceleného sankčního systému podle vnitrostátního práva (v posuzované věci zaměřeného na boj proti fenoménu výtržnictví ve sportu). Soud proto shledal porušení článku 4 Protokolu č. 7 k Úmluvě, neboť stěžovatel byl pro stejný trestný čin stíhán a potrestán dvakrát.

68. Vztáhnou-li se uvedené premisy na věc dovolatele, pak je možno konstatovat, že

- předmětem obou řízení byl totožný skutek, neboť jeho podstatou bylo jednání obviněného odmítajícího se podrobit výkonu pravomoci úřední osoby, tj. kontrole strážníků Městské policie Hl. města Prahy, které spočívalo v nerespektování jejich výzev k zastavení vozidla a v kladení překážek (házení ježků) k realizaci jejich oprávnění,
- obě řízení měla trestní povahu, neboť v případě správního řízení o této povaze svědčí povaha uložených sankcí (pokuta ve výši 8 000 Kč a zákaz činnosti, spočívající v zákazu řízení motorových vozidel všeho druhu, na dobu 8 měsíců),
- jde o opakování trestního řízení, neboť při rozhodování o vině a trestu ukládaného dovolateli, nebyly soudy zohledněny výsledky správního řízení a sankce mu v tomto řízení uložené.

69. Nejvyšší soud vzhledem ke skutečnostem vyloženým v bodech 31. až 43. a 63. až 68. tohoto usnesení dospěl k závěru, že napadený rozsudek odvolacího soudu zatěžuje vada naplňující dovolací

důvod podle § 265b odst. 1 písm. e) tr. ř. Nelze totiž přisvědčit zhodnocení, které je obsaženo ve vyjádření státního zástupce. Jeho závěr, že k porušení zásady ne bis in idem nedošlo, by platil pouze tehdy, pokud by tato zásada vycházela z totožnosti právní kvalifikace, nikoli z totožnosti skutku de iure. Platná česká doktrína se však v tomto ohledu opírá o totožnost skutku, nikoli totožnost právní kvalifikace (srov. usnesení velkého senátu trestního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 4. 1. 2017, sp. zn. 15 Tdo 832/2016, publikované pod č. [15/2017](#) Sb. rozh. tr.), čímž současně reflektuje vývoj, k němuž při posuzování dané otázky došlo v judikatuře Soudu. Z uvedeného tedy plyne, že odsouzením obviněného za neuposlechnutí výzvy strážníků městské policie za s tím související jízdu (včetně jeho násilného jednání vůči strážníkům v průběhu této jízdy, v jejímž rámci se tento dopustil řady dalších dopravních přestupků, k porušení zásady ne bis in idem došlo, pokud byl obviněný za tentýž skutek (rovněž a dříve) pravomocně postižen za přestupek, aniž bylo toto správní rozhodnutí v předepsaném řízení zrušeno. Dovolání obviněného v části vytykající napadenému rozhodnutí tuto vadu je proto důvodné.

70. Vyjma tohoto důvodu je zrušení rozsudku odvolacího soudu odůvodněno i porušením čl. 6 odst. 1 Úmluvy. V jeho odůvodnění se totiž obviněnému nedostalo žádné odpovědi na jeho odvolací námitku, kterou zjevně nebylo možno považovat za námitku bagatelní. Porušení citovaného článku Úmluvy plyne z judikatury Evropského soudu pro lidská práva odkazující na princip spojený s řádným výkonem spravedlnosti, podle níž by měly rozsudky soudů obsahovat přiměřené důvody, na nichž jsou založeny. Tato povinnost znamená, že aniž by byla vyžadována podrobná odpověď na každý argument předložený v opravném prostředku, strany soudního řízení mohou očekávat, že dostanou konkrétní a výslovnou odpověď na námitky, které jsou zásadní pro výsledek řízení [viz *Moreira Ferreira proti Portugalsku* (č. 2), č. 19867/12, rozsudek velkého senátu ze dne 11. 7. 2017, § 84; *Cihangir Yıldız proti Turecku*, č. 39407/03, rozsudek ze dne 17. 4. 2018, § 42; *Orlen Lietuva Ltd. proti Litvě*, č. 45849/13, rozsudek ze dne 29. 1. 2019, § 82]. Rozsah této povinnosti poskytnout řádné odůvodnění se může lišit v závislosti na povaze rozhodnutí a musí být posouzen ve světle okolností případu (*García Ruiz proti Španělsku*, č. 30544/96, rozsudek velkého senátu ze dne 21. 1. 1999, ECHR 1999-I, § 26). Soud v mnoha svých rozhodnutích (nověji např. *Farzaliyev proti Ázerbájdžánu*, č. 29620/07, rozsudek ze dne 28. 5. 2020) vyložil, že pokud vnitrostátní soudy nevypořádají relevantní námitku stěžovatele (v trestní věci odvolací námitku obviněného), nelze posoudit, zda se jí zabývaly a z jakého důvodu se rozhodly jí nevyhovět. Při vydání takového rozhodnutí soud porušuje svou povinnost adekvátně odůvodnit své rozhodnutí, tj. uvést dostatečné důvody, na nichž se rozhodnutí zakládá. Taková vada rozsudku porušuje právo obviněného na spravedlivý proces podle čl. 6 odst. 1 Úmluvy.

71. Uvedená zjištění vedla Nejvyšší soud k tomu, že podle § 265k odst. 1, 2 tr. ř. zrušil rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 22. 6. 2020, č. j. 5 To 60/2020-669, jakož i všechna další rozhodnutí na zrušený rozsudek obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Lze sice namítnout, že stejná vada zatěžuje i předcházející rozsudek soudu prvního stupně, neboť i v jeho případě skutek popsáným pod bodem 1) výroku o vině je třeba pokládat za totožný s tím, o němž již dříve rozhodl citovaným příkazem správní orgán, avšak při respektu k zásadě ekonomičnosti a rychlosti řízení je odůvodněno, aby věc byla vrácena toliko soudu druhého stupně. Ten totiž může vadu zatěžující i rozsudek soudu prvního stupně napravit sám v řízení o podaných odvoláních, tj. ve stadiu řízení, do něhož se věc obviněného s ohledem na výrokovou část tohoto usnesení navrací. Navíc je vrácení věci do stadia řízení před odvolacím soudem odůvodněno i zjištěním, že ten před vydáním svého rozsudku přistoupil k provedení dodatečného dokazování (přehrání videozáznamu, doplnění znaleckých závěrů), což mu umožnilo odchýlit se od skutkových a právních závěrů soudu prvního stupně.

72. Úkolem uvedeného soudu je o odvoláních obviněného a státního zástupce znovu rozhodnout. S ohledem na výše uvedené je zjevné, že rozhodnutí odvolacího soudu je odvislé od toho, jak bude

naloženo správním orgánem s jeho pravomocným příkazem výše specifikovaným. Připomíná se to, co již vyplynulo z podání obviněného, že právní úprava obsažená v § 100 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů, umožňuje na nastalou situaci reagovat. Podle § 100 odst. 1 věty první cit. zákona vyjdou-li najevo skutečnosti, které odůvodňují posouzení skutku, o kterém již bylo pravomocně rozhodnuto jako o přestupku, jako trestného činu, zruší příslušný správní orgán rozhodnutí o přestupku v přezkumném řízení. Lhůty pro provedení přezkumného řízení zákon stanoví tak, že (odst. 2) přezkumné řízení podle odstavce 1 se zahájí a) do 3 měsíců ode dne, kdy se správní orgán dozvěděl o důvodu pro zahájení přezkumného řízení, a b) nejpozději do 3 let od zahájení trestního stíhání nebo ode dne nabytí právní moci rozhodnutí orgánu činného v trestním řízení o tom, že se skutek nestal, skutek nespáchal obviněný, že spáchání skutku se nepodařilo obviněnému prokázat nebo že skutek je trestným činem, trestní stíhání bylo podmíněně zastaveno, trestní stíhání bylo zastaveno na základě schválení narovnání, bylo podmíněně odloženo podání návrhu na potrestání nebo bylo odstoupeno od trestního stíhání mladistvého. Po uplynutí tří let od právní moci přestupku již přezkumné řízení nelze zahájit (§ 100 odst. 3).

73. Protože k zahájení trestního stíhání obviněného došlo na podkladě usnesení policejního orgánu ze dne 7. 8. 2018 (č. l. 47 až 52), jehož opis téhož dne převzal, je zřejmé, že objektivní tříletá lhůta umožňující provedení přezkumného řízení dosud neuplynula. Je proto na odvolacím soudu, aby o dosavadních výsledcích trestního řízení vyrozuměl příslušný správní orgán a vyčkal na jeho reakci. Od ní bude záviset jeho rozhodnutí. V případě, že se bude překážka bránící vyvození trestní odpovědnosti obviněného za skutek v bodě 1) rozsudku soudu prvního stupně nadále uplatňovat, bude jeho úkolem rozhodnout o právním následku trestní odpovědnosti obviněného za odvoláními nenapadené skutky popsané v bodech 2) a 3) výroku o vině rozsudku soudu prvního stupně, tj. přečiny nedovoleného ozbrojování podle § 279 odst. 1 tr. zákoníku a přechovávání omamné a psychotropní látky a jedu podle § 284 odst. 2 tr. zákoníku a za sbíhající se přečin krádeže podle § 205 odst. 2 tr. zákoníku.

74. Pokud dojde v přezkumném řízení ke zrušení výše specifikovaného příkazu a nastanou tak podmínky umožňující odvolacímu soudu znovu se otázkou trestní odpovědnosti obviněného za skutek vymezený v podané obžalobě pod bodem 1) znovu zabývat, bude se muset vyvarovat pochybení, která jak z hlediska trestního práva hmotného, tak z hlediska trestního práva procesního zatěžují jím vydaný rozsudek.

75. Poté, co na podkladě podaného dovolání, resp. námítky v něm obsažené, shledal Nejvyšší soud zákonný důvod pro zrušení napadeného rozsudku, mohl přihlédnout - právě pro potřebu pozitivního ovlivnění dalšího rozhodování odvolacího soudu a předejití možnosti, že by v budoucnu musel přistoupit k opětovné kasaci jím vydaného rozhodnutí, pokud by bylo dovoláním z uvedených důvodů napadeno - i k těm vadám, jejichž existence nebyla dovolatelem napadena.

76. Vada, která zatěžuje rozsudek odvolacího soudu a je plně způsobilá naplnit dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., spočívá v jeho závěru o naplnění zákonem vyžadované formy zavinění obviněného ve vztahu ke znakům kvalifikovaných skutkových podstat. Odhlédne-li dovolací soud od toho, že závěr o dostačujícím nedbalostním zavinění obviněného ve vztahu k zákonnému znaku obsaženému v odst. 2 písm. a), § 325 tr. zákoníku (spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 se zbraní) opřel odvolací soud o odkaz na § 17 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku („Z hlediska naplnění subjektivní stránky, tj. zločinu násilí proti úřední osobě ve smyslu ustanovení § 325 odst. 2 a 3 tr. zákoníku, tj. zavinění těchto přitěžujících okolností postačí s ohledem na ustanovení § 17 odst. 1 písm. a) a § 16 tr. zákoníku i nedbalost.“), jenž je nepřipadný, neboť se vztahuje k těžšímu následku činu, a řešení mělo spočívat v aplikaci § 17 písm. b) tr. zákoníku, nemůže přehlédnout vadu, které se odvolací soud dopustil stran odůvodnění zavinění ve vztahu ke znaku obsaženému v odst. 3 písm. a) § 325 tr.

zákoníku.

77. Závěru učiněnému odvolacím soudem ve spojitosti s interpretací § 17 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku [správně jen § 17 písm. a) tr. zákoníku] o dostatečnosti nedbalostního zavinění by mohl dovolací soud přisvědčit jen tehdy, pokud by tento následek, tj. těžká újma na zdraví, skutečně nastal a obviněný byl odvolacím soudem shledán vinným dokonaným zločinem podle § 325 odst. 1, odst. 2 písm. a), odst. 3 písm. a) tr. zákoníku. Jen v takovém případě totiž platí, že dostačuje pachatelovo nedbalostní zavinění tohoto následku (nestanoví-li zákon něco jiného, což v případě tohoto trestného činu nečiní). Odvolací soud však obviněného uznal vinným pokusem tohoto zločinu podle § 21 tr. zákoníku (správně § 21 odst. 1 tr. zákoníku). Pokus jako z povahy věci a i podle samotné zákonné dikce (v úmyslu) úmyslná forma trestného činu (§ 111 tr. zákoníku) vyžaduje zavinění pachatele ve formách upravených v § 15 tr. zákoníku, a to nejen ve vztahu ke znakům základním, nýbrž i ve vztahu ke znakům kvalifikovaných skutkových podstat. Na tuto skutečnost upozornilo již rozhodnutí publikované pod č. [2/2016](#) Sb. rozh. tr. „K okolnostem zvláště přitěžujícím postačí u dokonaného trestného činu zavinění z nedbalosti ve smyslu § 17 písm. a) a b) tr. zákoníku, nestanoví-li zákon jinak. Naproti tomu u pokusu trestného činu se úmysl pachatele (§ 15 tr. zákoníku) musí vztahovat též k zákonným znakům kvalifikované skutkové podstaty trestného činu, tj. ke zvláště přitěžujícím okolnostem.“. Uvedl-li proto odvolací soud, že u obviněného ve vztahu ke znaku obsaženému v odst. 3 písm. a) § 325 tr. zákoníku, tj. těžké újmě na zdraví, shledal nedbalostní zavinění, „když musel vědět, že vyhozením kovových předmětů z jedoucího vozidla na jiný za ním jedoucí automobil může způsobit dopravní nehodu, při které může dojít k těžkému ublížení na zdraví jiným osobám, ... a ... bez přiměřených důvodů spoléhal, že nikomu těžkou újmu na zdraví nezpůsobí“, nemohl dovolatele shledat vinným v podobě jím užitě právní kvalifikace, neboť to vylučoval nedostatek zákonem vyžadovaného zavinění (úmyslu) ve vyloženém smyslu.

78. Další vadou způsobitou naplnit dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. je chybné použití ustanovení trestního zákona v souvislosti s ukládáním trestu obviněnému. Odvolací soud totiž opakovaně (při ukládání trestu odnětí svobody a ukládání trestu zákazu činnosti) užil § 272 odst. 1 tr. zákoníku. Trest tak obviněnému uložil podle trestní sazby určené na trestný čin, jímž ho neuznal vinným. Tato zjevná vada má dopad nejen v nesprávnosti číselného označení, nýbrž i v tom, že trest byl ukládán podle mírnější trestní sazby (na tři léta až osm let), než by příslušelo vzhledem k právnímu posouzení skutku odvolacím soudem (na tři léta až dvanáct let).

79. Výrokovou část rozsudku odvolacího soudu zatěžuje vada naplňující dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. k) tr. ř. v obou jeho variantách. Za neúplný výrok nutno pokládat výrok, jímž odvolací soud rozhodl o zrušení napadeného rozsudku, neboť při zrušení (byť částečném) výroku o vině, byl ve smyslu § 258 odst. 2 část věty za středníkem tr. ř. povinen zrušit i navazující výrok o trestu. Toto však v označeném výroku uvedeno není. Žádoucí bylo rovněž uvedení údaje o aplikaci odstavce 1 § 21 tr. zákoníku v souvislosti s kvalifikací skutku jako pokusu trestného činu. Za výrok chybějící je nutno s ohledem na způsob rozhodnutí odvolacího soudu pokládat absenci výroku o zamítnutí odvolání obviněného jako nedůvodného podle § 256 tr. ř. Vezme-li se v úvahu, že odvolací soud uložil obviněnému stejný trest (shoda stran druhů i výměry uložených trestů) jako soud prvního stupně a navíc ho uznal vinným přísnějším trestným činem, nevznikl procesní prostor pro to, aby tyto změny učinil na podkladě odvolání obviněného. Zvoleným způsobem mohl rozhodnout toliko na podkladě odvolání státního zástupce podaného v neprospěch obviněného. Odvolání obviněného měl proto zamítnout podle § 256 tr. ř. Sama skutečnost, že obviněný příslušný výrok, který odvolací soud shledal vadným, napadl svým odvoláním a vyvolal tak jeho přezkoumání, nemůže vést k závěru, že k jeho zrušení a nahrazení výrokem jiným může přistoupit odvolací soud tehdy, pokud hodlá právní kvalifikaci skutku zpřísnit a neučinit současně žádnou změnu, která by se projevila ve prospěch obviněného (např. ve výroku o trestu či jiném na výrok o vině navazujícím výroku). V takovém případě totiž ke zrušení napadeného rozsudku a jeho nahrazení rozsudkem vlastním může přistoupit

jen na podkladě odvolání podaného v neprospěch obviněného (jde-li o výrok o vině, na podkladě odvolání státního zástupce napadající tento výrok v neprospěch obviněného).

80. Odvolací soud je při svém dalším rozhodování vázán právním názorem, který vyslovil Nejvyšší soud v tomto rozhodnutí a provést úkony a doplnění, jejichž provedení nařídil (§ 265s odst. 1 tr. ř.). Protože ke zrušení napadeného rozsudku došlo výlučně v důsledku dovolání podaného ve prospěch obviněného, uplatňuje se v dalším řízení dopad § 265s odst. 2 tr. ř. (zákaz reformationis in peius), což znamená, že novým rozhodnutím soudu nemůže dojít ke zhoršení postavení obviněného.

81. Zbývá dodat, že o dovolání obviněného rozhodl Nejvyšší soud za splnění podmínek § 265r odst. 1 písm. b) tr. ř. v neveřejném zasedání.

82. V důsledku zrušení rozsudku, na jehož podkladě vykonává obviněný mu uložený trest odnětí svobody, vznikla potřeba rozhodnutí ve smyslu § 265l odst. 4 tr. ř. Podle tohoto ustanovení rozhodl Nejvyšší soud samostatným usnesením.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Odškodnění \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Hodnocení důkazů](#)
- [Adhezní nárok \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Stížnost proti usnesení o zahájení trestního stíhání](#)
- [Účinné vyšetřování \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vazba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Výkon trestu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Trestní odpovědnost](#)
- [Předávací vazba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Trestní odpovědnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Oběť trestného činu](#)